ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
& ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ
Δ/ΝΣΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΥΓΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑ

Αθήνα, 4 Νοεμβρίου 2016

Αρ. πρωτ: οικ. 50850/Δ3 1323

Ταχ. Δ/νση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 101 10 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες : Ι. Δενδρινός
: Β. Παπαναστασίου
: Α. Μοίρου
: Γ. Γουρζουλίδης
Τηλέφωνο : 2131516011-564-565-088
Fax : 2103214310
e-mail : asfaleiaygeia@ypakp.gr

ΠΡΟΣ: Ως πίνακας αποδεκτών

Θέμα: **Ανακοίνωση δημοσίευσης π.δ. 120/2016** (ΦΕΚ Α΄ 203/26.10.2016):
«εναρμόνιση με την οδηγία 2013/35/ΕΕ "περί των ελαχίστων απαιτήσεων υγείας και ασφάλειας όσον αφορά την έκθεση των εργαζομένων σε κινδύνους προερχόμενους από φυσικούς παράγοντες (ηλεκτρομαγνητικά πεδία) (20ή ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) και περί καταργήσεως της οδηγίας 2004/40/ΕΚ" (ΕΕ L179/1 της 29.06.2013)»

Δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης το προεδρικό διάταγμα 120/2016 (ΦΕΚ Α΄ 203/26.10.2016), το οποίο εκδόθηκε με πρόταση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και των συναρμοδίων Υπουργών, ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου Υγείας και Ασφάλειας των Εργαζομένων.

Με το πδ 120/2016 πραγματοποιείται η εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με την **οδηγία 2013/35/ΕΕ** του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 (ΕΕ L 179, σελ. 1).

Με τη συγκεκριμένη οδηγία καταργήθηκε η οδηγία 2004/40/ΕΚ η οποία είχε τροποποιηθεί με τις οδηγίες 2008/46/ΕΚ και 2012/11/ΕΕ (ως προς την ημερομηνία ενσωμάτωσης).

Α. ΓΕΝΙΚΑ

1. Οι διατάξεις του διατάγματος αφορούν στην προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους που προέρχονται ή μπορούν να προέλθουν από την έκθεσή τους, κατά την εργασία, σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία (ΗΜΠ).

2. Το παρόν προεδρικό διάταγμα:
   α) καθορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές όσον αφορά στην προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους, οι οποίοι προκύπτουν ή ενδέχεται να προκύψουν λόγω της έκθεσης σε ΗΜΠ κατά την εργασία τους.

   β) καλύπτει όλες τις γνωστές άμεσες βιοφυσικές επιπτώσεις και τις έμμεσες επιπτώσεις οι οποίες προκαλούνται από ΗΜΠ.
   Εξετάζει τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις λόγω της έκθεσης των εργαζομένων σε δυο κύριες περιοχές συχνοτήτων: περιοχή 0 - 10 MHz, για προστασία από τις μη θερμικές επιδράσεις (ηλεκτροδιεγερτικές επιδράσεις στο κεντρικό και περιφερικό νευρικό σύστημα) και περιοχή 100 kHz-300 GHz για προστασία από τις θερμικές επιδράσεις. [Στο εύρος συχνοτήτων από 100 kHz έως 10 MHz υπάρχουν τόσο θερμικές όσο και μη θερμικές επιπτώσεις].

   γ) δεν καλύπτει τις εικαζόμενες μακροπρόθεσμες επιπτώσεις, καθώς δεν υπάρχουν μέχρι στιγμής πειστικά επιστημονικά στοιχεία τα οποία να αποδεικνύουν κάποια αιτιώδη σχέση.

   δ) δεν καλύπτει τους κινδύνους που προκύπτουν από την επαφή με ηλεκτροφόρους αγωγούς.

   ε) έχει εφαρμογή για όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο άρθρο 2 του «Κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων» (Κ.Ν.Υ.Α.Ε.).

3. Με το παρόν προεδρικό διάταγμα καθορίζονται οριακές τιμές έκθεσης (ELV) και επίπεδα δράσης (AL).

Οι οριακές τιμές έκθεσης (ELV) καλύπτουν μόνο τις επιστημονικώς παγιωμένες σχέσεις μεταξύ των βραχυπρόθεσμων άμεσων βιοφυσικών επιπτώσεων και της έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία.

Οι οριακές τιμές διακρίνονται σε αυτές με επιπτώσεις στην υγεία και σε αυτές με αισθητηριακές επιπτώσεις, ενώ τα επίπεδα δράσης σε χαμηλά και υψηλά.

4. Παρόλο που η οδηγία για τα ΗΜΠ δεν εξαιρεί κανένα συγκεκριμένο είδος εργασίας ή τεχνολογίας, τα πεδία στους περισσότερους χώρους εργασίας είναι τόσο ασθενή ώστε δεν ενέχουν κινδύνους (βλ. ενότητα Γ του παρόντος).

5. Προκειμένου να προστατευθούν οι εργαζόμενοι οι οποίοι εκτίθενται σε ΗΜΠ, ο εργοδότης οφείλει να έχει στη διάθεσή του μια γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν ευαίσθητες ομάδες εργαζομένων που εκτίθενται σε ιδιαίτερους κινδύνους.

   Η μείωση του επιπέδου έκθεσης σε ΗΜΠ μπορεί να επιτευχθεί αποτελεσματικότερα με την εφαρμογή προληπτικών μέτρων ήδη από το στάδιο του σχεδιασμού των θέσεων εργασίας, και δίδοντας προτεραιότητα στη μείωση των κινδύνων στην πηγή κατά την επιλογή εξοπλισμού, διαδικασιών και μεθόδων εργασίας.

6. Επιπλέον προβλέπονται παρεκκλίσεις, με κυριότερη για τον τομέα της υγείας και τη χρήση Μαγνητικού τομογράφου (MRI), αλλά και τις ένοπλες δυνάμεις (όπου θα πρέπει να εφαρμόζεται ισοδύναμο σύστημα προστασίας), ενώ μπορεί, σε δεόντως αιτιολογημένες περιστάσεις να δοθούν εξαιρέσεις σε συγκεκριμένους τομείς ή για συγκεκριμένες δραστηριότητες.

Β. ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ Π.Δ.

Ειδικότερα το παρόν προεδρικό διάταγμα αποτελείται από 15 άρθρα και τρία Παραρτήματα (τα οποία περιλαμβάνονται στο άρθρο 12).

Αναλυτικότερα:
Άρθρο 1
Προσδιορίζεται ο σκοπός έκδοσης, το αντικείμενο, και το πεδίο εφαρμογής του διατάγματος.

Άρθρο 2
Δίνονται οι ορισμοί για: «ηλεκτρομαγνητικά πεδία», «άμεσες βιοφυσικές επιπτώσεις», «έμμεσες επιπτώσεις», «οριακές τιμές έκθεσης (ELV)», «ELV με επιπτώσεις στην υγεία», «ELV με αισθητηριακές επιπτώσεις», «επίπεδα δράσης (AL)», «χαμηλά AL», «υψηλά AL».

Άρθρο 3
Σε συνδυασμό με τα παραρτήματα I, II και III ορίζονται τα φυσικά μεγέθη που χρησιμοποιούνται για την περιγραφή της έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία, καθώς και οριακές τιμές έκθεσης και επίπεδα δράσης. Επίσης καθορίζεται σε ποιες περιπτώσεις επιτρέπεται η υπέρβαση της έκθεσης.

Άρθρο 4
Περιέχει ρυθμίσεις για την υποχρέωση του εργοδότη να εκτιμά τους κινδύνους που προκύπτουν για τους εργαζομένους από τα ΗΜΠ πεδία στον χώρο εργασίας και να λαμβάνει τα ενδεδειγμένα μέτρα.

Άρθρο 5
Προβλέπεται η υποχρέωση του εργοδότη για την κατάρτιση σχεδίου δράσης καθώς και το περιεχόμενο του σχεδίου αυτού με στόχο την εξάλειψη ή τη μείωση στο ελάχιστο των κινδύνων από ΗΜΠ.

Ειδικότερα αναφέρονται και διατάξεις για τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται προκειμένου να προστατεύονται ιδιαίτερες ομάδες εργαζομένων, οι οποίοι διατρέχουν ιδιαίτερο κίνδυνο.

Επιπλέον περιλαμβάνονται διατάξεις για την σήμανση που θα πρέπει να υπάρχει στους χώρους στους οποίους οι εργαζόμενοι ενδέχεται να εκτεθούν σε ΗΜΠ που υπερβαίνουν τα επίπεδα δράσης.

Άρθρο 6
Ορίζεται η υποχρέωση του εργοδότη να ενημερώνει και να εκπαιδεύει κατάλληλα τους εργαζομένους οι οποίοι ενδέχεται να εκτεθούν σε κινδύνους από ΗΜΠ κατά την εργασία όσον αφορά τα θέματα που καλύπτει το παρόν προεδρικό διάταγμα.

Άρθρο 7
Προβλέπεται ότι οι διαβουλεύσεις και η συμμετοχή των εργαζομένων και/ή των εκπροσώπων τους πραγματοποιούνται σύμφωνα με το άρθρο 46 του Κ.Ν.Υ.Α.Ε.

Άρθρο 8
Περιλαμβάνονται διατάξεις για την επίβλεψη της υγείας των εργαζομένων και την υποχρέωση τήρησης και ενημέρωσης ατομικών ιατρικών φακέλων

Άρθρο 9
Προβλέπονται παρεκκλίσεις για τον τομέα της υγείας [μαγνητικοί τομογράφοι (MRI)], για τις ένοπλες δυνάμεις (όπου θα εφαρμόζεται ισοδύναμο σύστημα προστασίας), ενώ μπορεί, σε δεόντως αιτιολογημένες περιστάσεις να δοθούν εξαιρέσεις σε συγκεκριμένους τομείς ή για συγκεκριμένες δραστηριότητες.

Άρθρο 10
Προκειμένου να διευκολυνθεί η εφαρμογή της οδηγίας 2013/35/ΕΕ, η οποία ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο με το παρόν προεδρικό διάταγμα, από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχουν εκδοθεί σχετικοί μη δεσμευτικοί πρακτικοί οδηγοί.

Άρθρο 11
Προβλέπεται η υποχρέωση υποβολής έκθεσης εφαρμογής της οδηγίας 2013/35/ΕΕ.

Άρθρο 12
Προσαρτώνται τα εξής παραρτήματα:

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: Τα φυσικά μεγέθη τα οποία χρησιμοποιούνται για την περιγραφή της έκθεσης σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: Μη θερμικές επιπτώσεις – Οριακές τιμές έκθεσης και επίπεδα δράσης στο εύρος συχνοτήτων από 0 Hz έως 10 MHz

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Θερμικές επιπτώσεις – Οριακές τιμές έκθεσης και επίπεδα δράσης στο εύρος συχνοτήτων από 100 kHz έως 300 GHz

Άρθρο 13
Ορίζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες για τον έλεγχο εφαρμογής του διατάγματος.

Άρθρο 14
Προσδιορίζονται οι επιβαλλόμενες κυρώσεις.

Άρθρο 15
Προσδιορίζεται η ημερομηνία έναρξης ισχύος του προεδρικού διατάγματος από 01 Ιουλίου 2016 (προθεσμία εναρμόνισης με την οδηγία 2013/35/ΕΕ), πλην εκείνων που προβλέπουν την επιβολή ποινικών και διοικητικών κυρώσεων, οι οποίες ισχύουν από τη δημοσίευσή του.

Γ. ΧΡΗΣΙΜΟΙ ΠΡΑΚΤΙΚΟΙ ΟΔΗΓΟΙ

Οι αναφερόμενοι παρακάτω πρακτικοί οδηγοί για τη διευκόλυνση εφαρμογής της οδηγίας 2013/35/ΕΕ, οι οποίοι έχουν εκδοθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν την έκδοση του πδ, είναι διαθέσιμοι στις ακόλουθες ιστοθέσεις:

Πρακτικοί Οδηγοί	**Ιστοθέση**
Τόμος 1: Πρακτικός οδηγός	http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7845&type=2&furtherPubs=yes
Τόμος 2: Περιπτωσιολογικές μελέτες	http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7846&type=2&furtherPubs=yes
Συνοπτικός οδηγός για τις ΜΜΕ	http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7850&type=2&furtherPubs=yes

Ο οδηγός για τις ΜΜΕ αποτελεί μια συνοπτική και εύχρηστη παρουσίαση των σημαντικότερων σημείων της οδηγίας και των ΗΜΠ. Ειδικότερα στις σελίδες 14-18 (πίνακας 3.2) αναφέρονται οι απαιτήσεις ειδικής εκτίμησης για τα ΗΜΠ σε σχέση με εργασιακές δραστηριότητες, εξοπλισμό και χώρους εργασίας.

Ο ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ Δ/ΝΣΗΣ

Ι.ΔΕΝΔΡΙΝΟΣ